

1973 MAR 7
Magyar Hírlap

Dr. Götz János fővárosi főügyész nyilatkozata

Csökkent a társadalomra veszélyes bűncselekmények száma a fővárosban

Hogyan alakult Budapesten 1972-ben a bűncselekmények száma és aránya? Milyen a kétféle város közbiztonsága? — ezekre a kérdésekre válaszolt dr. Götz János, a Fővárosi Főügyészség vezetője.

Mérsékelt emelkedés

— Budapest világváros, a jellegéből következő adottságok erősen közrejátszanak a bűnözés alakulásában is. A bűncselekmények elkövetésére a nagyvárosban több alkalom kínálkozik, a lehetőségek csábítják a könnyelmű felfogású, erkölcsileg labilis személyeket, akik egyrészt a bűnözők áldozatává válhatnak, másrészt maguk is bűnözővé válhatnak. Budapesten a 10 ezer lakosra jutó bűncselekmények száma magasabb az országos átlagnál, bár nem éri el néhány vidéki városunk arányát. Viszont amíg a bűncselekmények száma országosan 2,3 százalékkal emelkedett, Budapesten a növekedés 1 százalék alatt maradt. Figyelembe kell azonban venni, hogy az 1971. évi 28. számú törvényerejű rendelet tekintet nélkül az értékre, bűncselekménnyé nyilvánította az önkiszolgáló boltokban elkövetett lopásokat. Ennek a jogszabályi változásnak a következménye, hogy tavaly Budapesten 4105 ilyen esetet bíráltak el bűncselekményként.

— Az ismertté vált bűncselekmények túlnyomó többsége, 71,2 százaléka a vagyon elleni bűntettek köréből került ki. Az erőszakos és garázda cselekmények száma az előző évekhez képest visszaesett. A garázda cselekmények elkövetői között még mindig sok a Budapesten átmenetileg tartózkodó ember. Velük szemben a büntetőeljárás során mint mellékbüntetést indítványozzuk a Budapesti való kitiltást is. A közbiztonság és közrend elleni bűncselekmények tavaly az össz-bűnözés 14,1 százalékát tették ki. Ezek között találhatók a közlekedési bűncselekmények, az úgynevezett ittas járművezetés. A család, ifjúság és nem erkölcs elleni cselekmények 3,7 százalékkal szerepelnek a bűnözési listán. A népgazdaság elleni bűncselekmények a bűnözés 3,2 százalékát jelentették. Az államellenes bűncselekmények 0,2 százalékát adták az össz-bűnözésnek. Azt állíthatjuk tehát, hogy szilárd a közbiztonságunk, közrendünk. Budapesten nincs szervezett alvilág. Van azonban jó néhány talajtalan munkakerülő, napról napra élő ember, akik életfelfogásukkal, életmódjukkal a bűnözés tartalmát képezik. A felelősségre vontak között viszonylag sok volt a büntetett előéletű és visszaeső. Tavaly is gyakori volt az olyan eljárás, amelynek terheltje több bűncselekményt követett el. De olyan eljárás is szép számmal akadt — főleg a fiatalok cselekményei körében —, ahol az együttes elkövetés volt a jellemző.

A közvagyon fosztogatói

— A társadalmi tulajdon elleni cselekmények a bűnözés 31,5 százalékát adták, ebben azonban már az említett önkiszolgáló bolti lopások is benne vannak. A cselekmények többsége viszonylag kisebb kárt okozó, alkalmilag elkövetett lopás és csalás, valamint sikkasztás volt. A tapasztalataink szerint sokat javult a vállalatok, gazdasági szervezetek belső ellenőrzése. A gazdasági egységek ma már maguk is érdekeltek a kárt okozó cselekmények feltárásában, elsősorban azok megelőzésében. A számszerűségében kedvező általános fejlődés ellenére sem csökken azonban a nagyobb kárt okozó visszaélések száma: a gazdaságirányítás szabályozóinak kijárat-szása, érvényesítésük megakadályozása, a nyerészkedés, a harácsolás, a jogtalan hasznoszerzés. A szándékos túlszámlázások elterjedése, a különböző címen való jogosulatlan juttatások ezt bizonyítják. A súlyos károkat okozó bűncselekmények jelentős részét a szövetkezeteknél és a szövetkezeti közös vállalkozásoknál követték el. Ezeknél a gazdasági egységeknél közelről sem olyan a szervezethez és a gazdálkodási fegyelmelem, mint az állami vállalatoknál. A büntetett előéletűek aránya szembetűnő,

tehát sok esetben „kecskére bízzák a káposztát”. A gazdasági életre vonatkozó központi rendelkezések hatása csak bizonyos idő elteltével jelentkezhet. A közelmúltban megtett intézkedések hatása azonban az ellenőrzés és a felderítés hatékonyságának javulásában máris érzékelhető.

Mennyi a fiatalok bűnöző

— A fiatalok bűnelkövetők a fővárosi fiatalok népességének mintegy 1,2 százalékát tették ki. A fiatalok és a gyermekkorú bűnelkövetők száma tavaly a korábbi évekhez képest némileg csökkent. Szaporodott ugyanakkor az alkoholos befolyásolt állapotban elkövetett cselekmények száma. Az alkoholizmus elleni küzdelemre a fiatalok körében is fokozottabb gondot kell fordítani. Ugyancsak nem kerülheti el a figyelmünket, hogy az országos átlaggal (15,4%) szemben Budapesten a fiatalok bűnelkövetők között feltűnően magas (20,1%) a lányok aránya. Az elmúlt évben jelentős volt a fiatalok által csoportosan elkövetett bűncselekmények száma. Ezeknek a súlyja és az elkövetés módja is veszélyesebbé vált. Több olyan bűntény fordult elő, amelyekben a terhelték száma 10–20 között volt, és 30–40 bűncselekményt követtek el. A csoportosulás növeli az elkövetők biztonságérzetét, fokozza a vállalkozókedvet. A csoportos bűnelkövetés egyik

igen jó talaja a galeribe való tömörülés. A határozott intézkedések következtében tavaly csökkent a galeribűnözés. A megelőzés érdekében a rendőrség 11 olyan csoportosulást is felszámolt, amelyeknek tagjai a közbiztonságra veszélyesek voltak ugyan, bűncselekményeket azonban még nem követtek el. A fiatalok bűnözők részesedési aránya a betöréses lopásoknál a legmagasabb. Ebbe a kategóriába soroljuk a személygépkocsiból, annak erőszakos felnyitásával elkövetett lopásokat is. Csökkent a fiatalok által elkövetett erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények száma. Ez azzal magyarázható, hogy a bűnözők szervek következtetés szigorral vonták felelősségre az ilyen cselekményeket elkövető fiatalokat is.

— Az állampolgárok élete, testi épsége elleni támadások száma nem növekedett. A tavalyi 76 emberölés, illetve annak kísérlete többségében indultati elemekből motiválódott. Ölésre irányuló szándékkal, különösen pedig vagyoni, hasznoszerzési célból elkövetett cselekmény csak egészen kivételesen fordult elő.

— Összefoglalva: a társadalomra valóban veszélyes bűncselekmények száma a legfontosabb és a közbiztonsággal kapcsolatos területeken csökkent. A bűnözés a csökkenés ellenére még mindig befolyásolja fővárosunk fejlődését, nyugodt életét — fejezte be nyilatkozatát dr. Götz János.

F. J.